Додаток до „Буковини“.

Ч. 5. Чернівці, дня 28. січня (10. лютого) 1905. Рік VIII.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

Іван Д.

* * *

У біді я народив ся,
Тай в біді іде мій вік
І розкошів я не найду;
Не для мене в них мій лік!

У недолї йшов я досї,
У недолї йду у даль —
Та що лихо так жию я,
Анї раз менї не жаль!

Тілько жаль менї народу —
Жаль менї братів моїх,
Що й вони жиють не лучче,
Що й для них біда усїх!!

Вісти з Відня.

— Що ви кажете? В радї державній радять: як би нам кукурудзів і з заграницї дешево придбати? Та це аби тревала тота рада державна!

— Не конче як раз лиш над тим радять, але тепер парлямент як раз радить над жаданем мінїстериї, аби позволили посли 15 й половина мілїонів на потерпівші краї від спеки або слоти в минувшім лїтї. Посли позволять тих $15\frac{1}{2}$ мілїонів тай врадять, де й кілько кому тої запомоги придїлити.

— Чекайте трошки. А нам впадеть ся шо з того?

— Впадеть ся, але небагато, бо сего лїта Буковина не потерпіла так дуже, як другі краї. В нас білий хлїб, Богу дякувати, не хиб. Лиш кукурудзи не достигли.

— Та, добре вам говорити, а в нас кукурудза як раз найголовнїйший хлїб. Не гнївайте ся!

— Я не гнїваю ся. Я знаю навіть, що в Буковинї й доброго року кукурудзів не стає, треба із заграницї довозити, кілько бракує. Головно довозили єї з Молдави за дешеві гроші. Тепер нещастє, що й там бракло, Волощина замкнула на кукурудзи границю. Ми можемо ще лиш з Басарабії купити кукурудзів. Тому й підскочили кукурудзи.

— Правда, правда. Кажуть, що вже поверх вісїм срібних за корець.

— Та то ще по Божому. Як би не сойм, як би не наші посли, то вже би певно 100 кіл на дванадцять срібних стояли.

— Бійте ся Бога! А то як?

— То так, що на жаданє послів, товариство краєвої культури в порозуміню з правительством скуповує здорову кукурудзу в Басарабії тай привозить єї до Буковини цїлими ваґонами і розпродує межи громади, котрі о то просять за ті гроші, кілько їх самих коштували, або ще й докладає.

— Та це булоби дуже добре. Але, не гнївайте ся, що скажу: вповідають бо, шо вони рівно таки дорожше беруть, як купцї.

— Не перечу. Може бути, що купцї продають корець(!) кукурудзів о одну або й дві шістцї дешевше. Але корець а не 100 кіл! А се велика ріжниця. Міра а вага, то не одно! корець добрих кукурудзів важить лиш яких 80 кільоґрамів, отже бракує до 100 кіл пятина кукурудзів! А як брак, то лиш 60 кільоґрамів? Розумієте.

Таким способом можна кукурудзу певно дешевше продавати, як ті з краєвої культури.

— Та це бо ошука!

— Так є, ошука. Але нарід хоче й шукає тої ошуки. На недавних зборах в Вижниці заохочували гості з Черновець, аби люди записували кукурудзи через руки Ради культури краєвої а от, двірник з Розтік, махнув рукою тай каже голосно: „та бо вони продають кукурудзу дорожче, як купці“.

— От маєш!

— Та маєш! А то от яке дорожче. Рада краєвої культури продавала з перших спроваджених 150 ваґонів кукурудзів сто кіл по 8 срібних, тратячи при тім по короні при кождих сто кілях. Таким чином стримала краєва культура, що кукурудзи не підскочили вище в ціні.

Купці помагали і помагають собі тим, що продають на міру а не на вагу. Ще помагають собі й так, що мішають стару здорову кукурудзу з нашов сегорішнов легков, недозрілов кукурудзов.

— Ей, та то не одно, ци тогідна, ци сегорічна кукурудза?

— Певне, що не одно. Тогідна кукурудза стоїть яких 8 зр. 60 кр. а нова лиш 6 й половина срібних! Але що ще гірше! Недозріла сегорічна кукурудза нездорова. Від такої кукурудзи захоровують люди на страшну хоробу, на пеляґру, з котрої нема виходу. Тому звернули ся наші посли до міністериї, аби тота дала для Буковини на закупно здорових кукурудзів пятьдесять тисяч. Міністерия приобіцяла дати тих 50 тисяч К. тай приобіцяла знизити привіз. Таким чином мож буде людям не лиш продавати кукурудзу за дешевший гріш, як за границев коштує, але також здержати ціну кукурудзи, що не підскочить так дуже в гору. Купці мусять тепер тої ціни тримати ся, за яку краєва культура продає.

— Та це велика благодать!

Благодать для тих, що годні порозуміти, о що ходить а, хто так буде казати як ростіцкий двірник, що дістане за ті самі гроші, або о шустку, дві дешевше, замість 100 кіль тогідної здорової кукурудзи в найліпшім разї лиш 80 кіл, тай то нездорового зерна, що може й житєм заплатити. Вже вираховують, що в нашім краю около 20 тисяч людий слабло на ту страшну пеляґру.

— А тож як приходить тота хороба від кукурудзів?

— Найшли учені в недозрілих кукурудзах маціцького трійного гриба, котрий затроює тіло ще гірше, як дурні печерицї. Тому гірше, бо на дурні печерицї або зараз гинеш, або й вийдеш а сей гриб добирає ся потай, поволи, але веде до страшних мук, а по кількох роках кінчить чоловік неминучою смертию.

— Змилуйте ся! А на це нещасте нема ради?

— Є. Перша рада: вживати лиш здорового зерна. Друга рада: Не вживати неприсмаженого зерна. На то треба окремих печий, де кукурудзи так спечуть ся, що аж той трійний гриб в нездоровім зерні спече ся. Читайте й розказуйте отсе людям.

— Дякувать, буду розголошувати.

Озірний.

Збори мужів довіря буковиньско-руского народу.

(Дальше).

Із порядку дневного приступили збори до обрад над

справою церковною.

На той час обняв провід сов. дир. шпиталю, др. Волод. Филипович. Тож вістки ширені киринниками, що то вів наради „унїят“, є крайно неправдиві. Гр. кат. учасники зборів навіть не голосували над сими справами. Коли хто говорить або й пише инакше — то або тому, що не знає правди або тому, (що вже більше правдоподібно), що сьвідомо говорить бріхнї. Киринники, пішовши у найми консисторских ромунїзаторів, боять ся, аби нарід не зробив вже раз ладу із своїми гнобителями! Але нарід скине те ярмо і дасть належиу заплату тим виродам, що безсовісно єго оббріхували й спинювали у єго поступі.

Кривди Русинів у православній церкві обговорював пос. Єротей Пігуляк,

який вже десятками років боре ся за сю справу.

Богато тягарів — говорив він — що давили до тепер селян, вже знесено. Та перед нами стоїть тепер в соймовій праци ще не мало справ до полагоди, як ось розділ видатків на будову шкіл і церков та знесенє права патронату, яке обсаду парохій віддає до тепер не в руки громади, але в руки й чужого нашій вірі дідича. *(Оклики обуреня).* Та в справах церковних не лиш те жде ще полагодженя, тут треба перевести рішучу й основну реформу. Справа церковна на Буковині — се рана на нашім орґанізмі, яка не гоїть ся, але що раз більше роз'ятрує ся. Старі кривди ще з перед 80 рр. не полагоджені й досї. Вони кличуть до неба о пімсту, але все даром! Нинї обходить ся духовеньство із руским мужицтвом як найгірше, бо почуває, що все уйде єму безкарно. А церков тратить у селян що раз більше довіря, коли они бачуть, що сьвященьство враз із теперішним митрополитом з'єдинило ся із дідичами і в своїм шовінїзмі уважає руского мужика тільки за раба, що має на них без впину робити.

Від часів Мораря, що завзяв ся винищити руско-православне сьвященьство усїми можливими способами — не має зміни на лїпше. Митрополит Репта й консистория зробили з дідичами спілку проти народу, що удержує сьвященьство а вкінци й становить православну церкву. *(Оклики обуреня).* В справі знесеня двірских обшарів станув митрополит Репта по боцї дідичів, а то бачите через ухваленє такого закона дідичі побанкрутували би. Що лїпше. — Преосьвященний міркував, що за двірскі обшари треба дідичам дати відшкодованє. Значить ся мужики мали-б за те, що дідичі жили десятками лїт їхньою кривдою, ще й платити. Се знаменито характеризує, хто дорогий митрополичому серцю — мужики, чи дідичі. *(Погань!)* І нарід порозумів добре, хто єго приятель, а хто єго воріг і пішов при виборах — за нами!

Кождий нарід потребує рішучо того, щоб єго духові потреби заспокоювано у рідній мові. А „дбайливій" о добро своїх вірних консисториї дало ся звести число руских сьвящеників до 20—30. А таких, щоб йшли щиро з народом — ще меньше. Їх лиш кількох зоріє на нашім овидї, їх же рішучо за мало, щоб заспокоїти духові потреби 260 тисячів православних Русинів! А чиж треба ще згадувати й те, кілько переслїдувань зазнають тих 8 сьвящеників, як помітує консистория ними враз із цїлим нашим народом?! Двайцять чотири роки стараємо ся ми зробити конець сему лиху і ледви тепер вдало ся придбати кількох руских питомцїв, ледви вдало ся добути в консисториї місця для двох Русинів (Голоси: *І вони не богато варта! Ганїші! Ганїші!).* Та вони, хочби були й ангелами супроти ворожого напору, не богато годні порадити, коли др. Репта по довжезних переговорах зумів сказати: Хто незадоволений теперішним ладом у церкві — най шукає собі иньшої. *(Сумно!)*

До того стремить мабуть і те, що по руских селах читають ромунїзатори навіть евангелиє по волоски як, ось в близеньких Ленківцях. Ба що лїпше навіть в черновецкій церкві сьв. Параскевії не чути нїколи рускої проповіди, а тисячі руских вірних відсилає ся до сьв. Николаївскої церкви, що містить найвисше сто людий. Не стало навіть сповідників, що могли би руским вірним удїлювати тайну покуту.

Найпростїйшим виходом із сего прикрого положеня є той, щоб подїлити диецезию на руску й волоску. *(Довготреваючі оплески).* А що се в теперішних обставинах за тяжко, то найлїпшим лїком на тепер буде иньша орґанїзация православної церкви з рівноуправненєм обох народів. Дїлами церкви повинен завідувати митрополит, руский і волоский консистор із своїми епископами на чолї а вкінци щорічний конґрес, у якім би поруч митрополита і епископів засїдали вибрані делеґати із стану духовного і сьвітского. *(Грімкі оплески).* Сю справу унормує окремий закон, якого проєкт вже й зладжено. Як сказано, побіч митрополита повинні ще бути настановлені два епископи руский і волоский. Також і в консисториї повинна наступити зміна що до єї складу. Тепер

є там 6 совітників волоских а 2 руских. Тепер-же повинні бути іменовані 4 совітники Русини, а чотири Волохи, що займалиби ся тільки справами своїх вірних і сьвящеників. Тепер ще заходить питанє, де чинити кроки для сповненя сих горячо вижиданих бажань. Із митрополитом, покликаною головою церкви, на жаль годі про те говорити. Він же висилає Русинів, щоб шукали собі иньшої церкви. Оттимто рускі посли приневолені наші просьби й домаганя висловити прямо правительству й монарсї. *(Грімкі оплески).*

Слова Пігулякової промови, виголошеної із самого серця, обкипілі нашою кровавою кривдою, зворушили всїх. Тож не диво, що всї присутні зібрані — панотцї, інтелїґенция й мужики одноголосно приняли отсї резолюциї поставлені проф. Н. Ісопенком:

„Збори висказують руским послам, головнож послови Пігулякови, подяку і необмежене довірє за єго роботу що до поправи відносин Русинів на церковнім поли; збори приймають із жалем до відомости нинїшні виводи про становище найвисшого начальника Церкви православної до бажань Русинів, бажань, що містять в собі найбільш пекучі житєві інтереси руского народу; поступаючи консеквентно, зібрані реасумують ухвали ріжних народних віч, головнож віча із 8. липня 1902 і з 7. липня 1903 р., після яких полекшу для Русинів на церковнім поли може принести тілько подїл буковиньскої православної архидиєцезиї на два епископства, на руске і волоске; теперішний стан, коли є одна диєцезия, уважають зібрані тілько переходовим стадіюмом, і серед таких відносин може запанувати спокій тілько тодї, коли православну консисторию подїлять на дві куриї, на руску і на волоску, з яких кожда з осібна берегти ме церковних справ своєї народности, а які лиш у справах, що дотикають цїлої диєцезиї, мали би радити разом. Всї иньші способи, яких ужила би церковна найвисша власть задля уздоровленя нестерпних відносин, мусять збори відкинути, як компензацию тих жадань, сповненє яких і ромуньска демократична партия признає одиноким способом унормованє церковних справ — і зібрані рішають орґанїзувати православне руске населенє краю до боротьби за свої права на церковній ниві. *(Славно!)*

(Конець буде).

Війна.

В ночи із вівтірка на середу минув як раз рік від хвилї, як Японцї не могучи вже витерпіти росийских митарств, напали на Порт-Артура. Минув вже рік війни, а Японцї побіджують Росиян раз-по-раз. І тепер над рікою Гун зведено коло Гайконтай велику борбу, що знова скінчила ся програною Росиян. Правду кажучи, теперішна студінь, пора до бою не відповідна, але Куропаткін звів єї відай по приказу із Петербурга. Тепер у Росиї збунтували ся були майже усї міста, домагаючи ся свободи. У Петербурзї вилягли десятки тисячів робітників проводом панотця Гапона перед палату царску, аби подати єму свою скаргу і просьбу, щоб змилував ся над народом і дав єму якесь право, а то з робітника й мужика деруть пани й чиновники шкіру, до того ті гроші розкрадають, а з робітними людьми, що утримують цїлу державу, обходять ся як з худобою. Цар до народу не вийшов де війско царске мов ошалїло, сїкло безборонних робітників, їх жінки, дїти і студентів. Се заворушило цїлу Росию. Такі різнї повторювали ся майже по всїх містах. Народне обуренє йшло ще через те, що на війну витрачено сумнї гроші, позаповнювано вже чи не всї села калїками-інвалїдами а не добуто нї одної побіди. Щоби отже себе в народних очах піднести потребувало царске правительство конче якоїсь побіди над Японцями. Але Куропаткінови не удало ся єго добути.

Битва коло Гайконтаю, скінчила ся відступленєм Росиян на північ і знов замкнула одну партию сеї війни неудачиєю Росиян. Тепер знов повернув спокій, бо лише тут і там атакують ся поодинокі віддїли обох неприятельских армій, що не має нїякого впливу на результат нї на дальший хід цїлої воєнної кампанїї. Свою побіду Японцї завдячують передовсїм сїй обставинї, що они, яко заатаковані, були в укріпленях. Се пояснює також, чому Японцї по-

терпіли менші страти, бо стратили до 7000, наколи страти Росия обчислено найменше на 10 до 12 тисячів. Росийска артилерия була безсильна супротив японьских фортів, бо шанці японьскі покривала груба верства леду, котрого росийскі ґранати не годні були пробити. Сей лід був несподіванкою для Росиян. Японці зливали сніг на шанцях водою, так що лід утворив грубезний панцир, скріпляючий відпорність шанців. Несподіванкою для росийских війск була також ожеледь на кілька кільометрів перед японьскими становищами. Японці розпустили по полях воду, а коли ся намерзла, зробила ціле поле перед японьскими фортами майже не приступним для ворожих війск. При атаку на японьскі становища росийска піхота не могла машерувати скоро, не могла виконувати оборотів на команду. Так само падали коні і викликували замішанє. Наколи Японці були в своїх укріпленях безпечні, падаючі на леді Росияни були для них дуже доброю цілию. Мороз також дав ся більше в знаки Росиянам ніж Японцям. Пальці костеніли й майже не мож було стріляти і а вже цілком було неможливе брати ворога на ціль. Найгірше пошкодив мороз Росиянам через те, що ранених не мож було в першій хвили заосмотрити. Як лиш лікар скинув рукавицю, замерзали єму пальці і він мусів лишати раненого без помочи. Не маючи теплого місця, до котрого можна би сейчас позносити ранених, лишано тих нещасливих по кілька годин на побоєвищи, а лежати кілька годин на такім морозі, — значить тілько, що смерть. Ось причини величезних страт Росиян, до котрих ґенеральний штаб росийский єще не признав ся.

Наслідки сеї японьскої побіди такі, що Куропаткіновий помічник ґен. Ґріненберґ уже покинув свій уряд, а незабаром мають відкликати й Куропаткіна.

Огляд памятних виборів до сойму краєвого 1904.

(Дальше).

— Ну, а що тепер буде?

— Буде то, що собі придбаєм. Доси верховодили над нами дідичі в спілці з чужими зайдами, а ми були їх попихачами. Тепер же наша доля в наших руках: як будем дбати так будем мати.

— Тож тепер повинно нам бути дуже добре.

— Ах, не розумієш старенька, нерозумієш, небого нічого....

— А тож чому? Таже сам кажеш, що руский нарід на Буковині тепер вже своїм власним паном і ґосподарем.

— Так є, своїм власним господарем. Алеж бо не кождий власний господар собі і своїм дітям добрим, однаково запопадливим господарем.

— Та як жеж? Миж не будемо самі собі ворогами.

— І таке буває. От видиш, таки ми самі були колись великим вольним руским народом зі своїми рускими князями та своїм руским війском. Тай красно воно спершу йшло, аж стали рускі князі між собою сварити ся. А Татари надлетіли як хмара тай розбили нашу руску державу. Ми стали послі невільниками польскими. Стали Поляки руский нарід страшно нівичити. Гетьман, Богдан Хмельницкий, зібрав тоді руских козаків тай розбив Польщу на прах. Тепер можна було ґосподарити на своїй рускій землі, як добрі ґосподарі, на добро рускому народови. Але не так стало ся. Кровію здобуту волю руского народу віддали такі рускі гетьмани московскому цареви в неволю, де двацять й пять міліонів руского народу стогне й по сегоднішний день в страшнім московскім ярмі, три міліони руского народу остало в тяжкій неволи польскої шляхти в Галичині а 300 тисяч нашого народу зневажали та визискували волоскі бояри та вірмено-польскі шляхтуни тут на Буковині. З Галичиною і Буковиною припала отся частина Русинів до нашого теперішного австрийского цісарства. Але і тут гнобили і визискували наші попередні мучителі наш нарід по нині.

Аж отсего памятного 22. липня 1904 розрахував ся буковиньско-руский нарід з своїми дотеперішними визискувачами-вельможами.

Тепер вже щирі заступники народу взяли верх у соймі, там де для народу закони роблять.

— Ну, а яж що казала? Тепер-жеж повинно народови полегшати.

— Ах, не розумієш, не розумієш небого, нічого.

— Алеж єсь напастний! Не розумієш тай нерозумієш!

— Вибачай! Але таки не розумієш! Нарід 22. липня 1904 вправді переміг дідичів тай посли народні в соймі вправді взяли верх і навіть вже й скасували кілька найнесправедливійших законів краєвих із часів довголітного дідичівского верховодства в соймі, але най-ко, що нарід зробить з тими законами?

— Та як то? Нарід, аби не знав добрі закони шанувати, коли знав дотеперішні несправедливі закони поважати?

— О, в нас й таке буває: перед чужим хоть би яким несправедливим розказом в три погибли гнеть ся — а перед власною командою хоть би яка щира і добра то зараз — ого! або він шо, він ліпший як я?! І вже нема ладу, вже все йде в розтіч, все, і найліпші заміри йдут в ніщо. От в чім наша хиба!

Або буває звикле й так; що нарід запалить ся і запалає високо в гору й досягне свого — але зараз такі зпалах-котить, як розпалена солома, тай втахне і знов нема ні тепла ні спасенія. Мороз поволи знов насуває ся, знов костеніє усе, знов чуже студене пановане!

Або й не достигне свого, бо зараз таки по першій або другій невдачі ухляне, лишить все лоском тай ще нарікає на своїх щирих провідників і лучить ся з ворогом, замість витрівати аж до кінця.

В нас брак власної самостійної, сьвідомої, постійної муравлиної роботи на котрій єдино полягає добро так загалу, як кождої одиниці.

Ми рвемо ся, чіпаєм і торгаєм як ті лошаки; але обороги заповнюють ся хлібом лиш постоянним ходом втяглених коний, що йдуть спокійно крок за кроком. Ми, видиш, маєм таку вдачу, як ті, що працюють, аж вгинають ся, аби кавалка власної землї доробити ся. Але доробившись, любим заложити руки. Нива-ж не оброблена не дасть хліба хоть своя.

Я знаю небого! Ти крутиш головою; Тобі не в лад мої слова. Але вибачай! то вже ваша така жіноча вдача. Ви кого любите, на того хиби ви сліпі. Ти любиш себе, ти любиш свій руский нарід. Тому й не любиш терпкої правди слухати. Але я тобі на се наведу не одну намацальну правду. От возьми хоть би Шипинцї. Се нинї певно найсьвідомійша руска громада на Буковинї. Там і соймові правибори і посли й громадскі вибори перевели люди, як сего вже теперішна нова доба і інтерес громадский вимагає.

Але що небавом стало ся? Вороги розуміє ся, запротестували ті вибори, тож вибір нового двірника і нової громадскої ради затягнув ся. І от, по кількох місяцях Шипиньским не стало терпцю. Стали роптати, стали своїх щирих провідників учителїв за своїх ворогів уважати! Аж як в кінци відкинено протест давних верховодів, аж тодї вступив сьвіжий дух в Шипиньских. Якжеж протест ворогам був би вдав ся, так вся дотеперішна орґанїзация, вся праця звела би ся була на ніщо.

Так мужики. Але ще сумнїйше, що таке і між ученими, між інтелїґенцию водить ся.

— А сеж може бути?

— Не лиш що може бути, але на превеликий жаль таки діє ся вже. Я ходжу по селах тай чую, що де діє ся. Нарід пре ся вже всюда закладати каси, Січи, склепи, читальнї а от, доходять вісти вже з кількох сіл, що навіть деякі учителї не йдуть людим на руку — ба навіть й таке вже лучило ся, що завязані вже каси і т. д. розбивають!

— Не вповідай таке! Це страшно аж слухати!

— Ой нї, небого, нема що таїти! Як раз отся наша вдача, се наш найтяжший рак, що не дає нам достигнути повного розвитку наших народних сил. Отся наша вроджена хиба тягне ся через цїлу нашу нещасну історию як червона нитка. Ледви, що лиш нарід зможе ся на який здобуток, так зараз скоїть ся незгода і кілька „розумнїйших“ починає свою „нову роботу“ від того, що не будує на попереднім здобутку далї, але розбиває дотеперішний здобуток! А от ще примір. Ледви, що проводирі рускі розширили і

скріпили шкільництво; ледви, що виплакали сьвідоме учительство, щоби за его помочию руский нарід в гору двигнути — так зараз найшло ся кілька між ними, що на тих випробованих проводирів всї пси вішають та при кождій нагоді пробують розєднати і розбити дотеперішну спільну силу і роботу.

Ще їм сего доси не вдало ся, ще йде загал учителїв і сегодня за своїми давними випробуваними проводирами певною випробованою дорогою. Але хто може знати, що завтра може бути? Кілька вроджених киринників, котрим власна амбіция понад все загальне добро в силї часом на загал, як кілька гнилих яблок на найбільшу купу здорових яблок, вплинути.

— Я тобі не перечу; може й бути, що і таке буває. Алеж таки йде, кажеш, наша справа наперед: таки вибори вдали ся, а посли вже й покасували давні паньскі закони та уложили лїпші, догіднїйші народови?

— Та воно так, небого. Ми вже придбали широку добру народну ниву. Тепер ходить лиш о то, чи нарід зрозуміє ту свою ниву допацити і обрабляти так, щоби вона рускому народови хосен принесла!

(*Дальше буде.*)

Із Січового руху.

Як наш нарід і товариства почитають посла Пігуляка най сьвідчить отсе: В понедїлок дня 16. січня с. р. відбуло ся засїданє старшини товариства „Січ“ в Василеві, на котрім кошовий Юрій Князький підніс заслуги посла Пігуляка около розвитку „Січий“. На то устав осаул Іван Лїтовский і поставить внесок, щоби посла Пігуляка іменувати нашим „протектором“, на що всї згодили ся одноголосно. Про те повідомило товариство нашого дорогого посла Пігуляка. Третої днини дістали ми від посла Пігуляка таку відповідь: „Славне товариство „Січ“ у Василеві. На Ваше чесне письмо маю честь славному товариству „Січ“ відповісти, що протекторат над василївскою Січею охотно перебираю. Скоро, дозволить веремє і час, то приїду особисто до Василева, щоби василївску „Січ“ відвидїти.

Єднайтесь, гуртуйтесь і братайтесь, рускі братя! В єдности в братерстві і спільности лежить наша сила і красша будучність. Се можете добачити хотьби з того, що вороги просто скаженїють, як видять, що руский нарід гуртує ся до спільної оборони против нам всїм спільного грізного ворога.

Спільність, єдність і сьвідомість руского народу, се неминуча смерть всїх наших ворогів. Тому піснїють, блїднуть і никнуть вороги від наших „Січий“ як тахне, душить ся і никне лютуюча пожежа від струї „Січової“ сикавки.

Січами поборемо всякі пожежі руского майна, руської правди! Здорові були товариші Січовики! Ваш *Пігуляк*“.

ВСЯЧИНА.

Як би котра „Січ“ хотїла собі спровадити доброго інструктора до вправ пожарних і ґімнастичних, то зволить про се написати т. Іванови Савчукови в Вителївцї, п. Кіцмань.

Загальні збори читальнї „Руской Бесїди“ в Брідку відбудуть ся в недїлю дня 19. лютого около $2^1|_2$ години по полудни в льокалї тутешної читальнї з слїдуючим дневним порядком: 1. Справозданє старшини за рік 1904. 2. Справозданє касиєра за рік 1904. 3. Вибір старшини. 4. Вільні внесеня. — *Теодор Ілюк* голова, *Аксентій Бзовий* касиєр.

Оповіщенє! Загальні збори читальнї „Руской Бесїди в Неґостинї відбудуть ся в недїлю дня 19. лютого 1905 о год. 4 пополудни в шкільнім будинку. Порядок дневний: 1. Справозданє касове читальнї. 2. Вибір нового видїлу. 3. Вільні внесеня і наради пуо заснованє товариства „Січ“. — За старшину читальнї „Руской Бесїди“. *Ґеорґій Ґриґораш* голова, *Семен Андрійчук* писар.

В Шипинцях відбуде ся в недїлю 12. лютого аматорске представленє тамошних Січовиків під управою учит. О. Без-

палка. Аматори виставлять штучку в трох діях Синюка „Мужики“ і трильоґ Петрушевича „Давні пяниці“. Межи поодинокими діями будуть шипинецкі Січовички деклямувати стихи Шевченка, Франка і Лепкого. Вступ для селян 20 сот. для інтеліґенциї 40 сот. Отсим просимо доокресну інтеліґенцию і селян о як найчисленнійшу участь. Головно просимо кошових із Лужан, Дубівця, Мамаївців, Вителївки, Лашківки і Кіцманя, щобн прибули з своїми кошами. Вступ для посторонних Січий лише 10 сот. Часть доходу призначена для Кіцманецкої бурси. Січовики аматори з Шипинець.

Старшина Каси пожичкової і щадничої для громади Вашківці н. Ч. подає до відомости, що звичайні загальні збори того товариства відбудуть ся в часї і з таким порядком дневним, як се оголошено було в „Рускій Раді“ з дня 3. лютого 1905, але не в касиновій сали, лиш сали хлопячої школи. — *Іван Гарасимович*, начальник.

Товариство „Січ“ з Боянчука, складає щиру подяку Вп. особам, що склали запомогу нашому товариству „Січ“, а то: Вп. п. над'уч. Дмитром Падурі (5 К.) начальником громади Василеви Зелїзному (1 К.), п. Петрови Проданови (1 К.), пану Онуфрашеви Падурі (2 К.) Дьордієви Химцї (1 К.) Михайлови Зелїзному (50 с.) трикратне славно! — *Дмитро Тимирівский* кошовий, *Николай Фринтул* писар.

Товариство „Січ“ в Кучурові Малім складає отсим „Науковому товариству ім. Шевченка“ щиру подяку за даром прислані книжки вартости 30 корон. — За старшину товариства: *Дубеньский*, кошовий.

Хор православної церкви в Глїбоцї устроює дня 19. лютого в недїлю о годинї 4. по полудни в салї читальнї концерт з деклямациями з слїдуючою проґрамою: 1) Воробкевич: „Іже херувими“ — мужеський хор. 2) Матюк: „Де єсть руска вітчина“ мішаний хор з сольом Марії Боднарюк і Настасії Зеленко. 3) Шевченко: „Розрита могила“ — деклямує Евдокія Лупуляк. 4) Матюк: „Козаченьку, куди йдеш?“ мішаний хор. 5) Шевченко: „Тополя“ — деклямує Домінїка Возняк. 6) Колесса: „Дївча в сїнех стояло“ мішаний хор. 7) Шевченко: „На Вкраїну“ — декл. Василь Руснак. 8) Колесса: „Ой під гаєм“ мішаний хор. 9) Лиманьский: „Козачий кістяк“ від деклямує Никифор Максимюк. 10) „Ще не вмерла Україна“ — мішаний хор. — Хором управляє селянин Тодосій Букатар. Цїни сидячих місць для інтеліґенції: 1 К., а стоячі для селян 50 сот. Дохід призначений на докінчене читальняного дому, на запомогу хору і на запомогу бідної шкільної молодїжи. — Просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Іля Вербовский, Евген Гуцайло, Петро Крілюк.*

Військова бранка буде відбувати ся на Буковинї в такім порядку: В Вижници від 1. до 7. марта с. р.; в Сторожинци-Путилові дня 9. і 10. марта; в Вашківцях н. Ч. від 13. до 18. марта, в Кіцмани від 20. до 31. марта і дня 1. і 2. цьвітня; в Радівцях від 1. до 8. марта; в Стражі дня 10. і 11. марта; в Солцї від 13. до 15. марта; в Ґурагуморі від 17. до 21. марта; в Дорнаватрі дня 23. і 14. марта; в Кімполюнґу від 27. до 30. цьвітня; в Сучаві від 1. до 11. цьвітня; в Серетї від 1. до 9. марта; в Сторожинци від 11. до 18. марта; в Чернівцях (повіт) від 20. до 31. марта і в днях 1. 3. і 4. цьвітня; в Черновецкім окрузї мійскім від 5. до 13. цьвітня. Число пописових виносить в цїлім краю 17.526.

Збори каси у Василеві відложено із важних причин на неозначений час. — *Юрій Князький* касиєр, *Василь Андрієвич* начальник.

Товариство „Власна Поміч“ руска каса щаднича і позичкова стов. зареєстров. необмеженою порукою в Лужанах складає сердечну подяку Вп. пану нотареви Мінодорови Бендевскому в Кіцмани за безплатне леґалїзоване підписів нової старшини і відпису членів. — *Іван Бережан* голова, *Константина Малицка* писар.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.